

Z rokovania mimoriadnej Hospodárskej a sociálnej rady SR [2.6. 2026]

Na dnešné plenárne mimoriadne zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady SR bol predložený nielen balík prorastových opatrení vo forme **Zákona o prorastových opatreniach** z dielne Ministerstva hospodárstva SR, ale aj iné body rokovania. (Plné znenie všetkých predkladaných návrhov, ako aj stanoviská jednotlivých sociálnych partnerov sa [nachádzajú na TU](#)).

Predkladaný návrh zákona v súvislosti so stabilizačnými opatreniami pre podnikateľské prostredie vychádza z balíka 54 opatrení na stabilizáciu ekonomiky, ktoré boli sociálnym partnerom doručené 19. mája 2026 na zasadnutí Stálej konferencie pre rozvoj celospoločenského dialógu za účasti predsedu vlády SR. Tieto opatrenia sú rozdelené do troch oblastí a zahŕňajú legislatívne aj nelegislatívne kroky s okamžitou alebo strednodobou realizáciou, pričom časť z nich predpokladá negatívny dopad na rozpočet verejnej správy.

Samotný návrh zákona predložený na rokovanie HSR SR premieta vybrané opatrenia do legislatívneho znenia. Zvyšné kroky nelegislatívneho charakteru, ktoré si vyžadujú dlhšiu realizáciu alebo závisia od dohody o štátnom rozpočte pre rok 2027, sú riešené sprievodným návrhom uznesenia vlády SR. Materiál navyše obsahuje 6 opatrení, ktoré sa už nachádzajú v určitej fáze realizácie a ich implementácia závisí od prerokovania v Národnej rade SR.

KOZ SR zásadne nesúhlasí s viacerými predloženými legislatívnymi aj nelegislatívnymi zmenami. [Naše hlavné výhrady smerujú proti opatreniam](#), ktoré negatívne zasahujú do práv zamestnancov, znižujú úroveň bezpečnosti na pracoviskách, podporujú prekarizáciu práce a obchádzajú štandardné pracovnoprávne vzťahy.

V prvom rade ostro kritizujeme samotný proces prerokovania, pri ktorom dochádza k opakovanému porušovaniu rokovacieho poriadku Hospodárskej a sociálnej rady SR, keďže materiál bol sociálnym partnerom sprístupnený len niekoľko hodín pred samotným zasadnutím. Všeobecným východiskom odborov je, že ekonomický rast Slovenska nesmie byť postavený na zvyšovaní záťaže pracujúcich, znižovaní ich životnej úrovne alebo na modeli lacnej pracovnej sily. Z tohto dôvodu KOZ SR zásadne odmieta akékoľvek ďalšie zmrazovanie plátov zamestnancov vo verejnom sektore, ktorých životná úroveň sa už v súčasnosti prepadá kvôli rastu cien a zaostávaniu platových taríf za minimálnou mzdou.

V oblasti legislatívnych zmien striktne **odmietame úpravy v zákone o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia**. Zrušenie povinnosti zamestnávateľov vypracovať prevádzkový poriadok považujeme za priame ohrozenie bezpečnosti. Prevádzkový poriadok na rozdiel od statického posudku o riziku slúži ako praktický riadiaci dokument definujúci denný režim ochrany, dekontaminácie a prvej pomoci, čo je kľúčové najmä pri práci s nebezpečnými karcinogénnymi a mutagénnymi látkami.

KOZ SR rovnako **nesúhlasí so zrušením povinných lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci pre 1. a 2. kategóriu**. Argumentujú tým, že moderné civilizačné choroby spôsobené sedavým zamestnaním (poškodenia chrčtice, karpálny tunel či zhoršenie zraku) je potrebné zachytiť včas. Zrušenie prehliadok by len presunulo bremeno a náklady na liečbu zo zamestnávateľov na samotných občanov a verejný zdravotný systém, pričom absencia overenia zdravotného stavu pred nástupom do zamestnania vystavuje riziku úrazu nielen samotného pracovníka, ale aj jeho kolegov.

V rámci stabilizačných opatrení predložených v uznesení vlády vyjadruje **KOZ SR nesúhlas s plánovanou „systémovou revíziou a dereguláciou BOZP“**, v ktorej vidí riziko jednostranných zásahov do legislatívy bez vplyvu odborov a zástupcov zamestnancov, čo odporuje európskym smerniciam aj Zákonníku práce.

Vážne **výhrady má KOZ SR aj k zrýchlenému uznávaniu dokladov o vzdelaní** (opatrenie č. 16) a znižovaniu jazykových kritérií pre cudzincov z tretích krajín. Tieto kroky podľa nich prinášajú ekonomické riziko vo forme mzdového dumpingu, keď príchod lacnej pracovnej sily umelo stlačí cenu práce a zníži motiváciu zamestnávateľov zvyšovať mzdy domácim občanom. Zároveň zníženie jazykových požiadaviek vytvára bezpečnostnú bariéru na pracoviskách a zvyšuje riziko priemyselných havárií. Rýchle uznávanie kvalifikácií bez adekvátnej kontroly navyše ohrozuje kvalitu poskytovaných služieb v kritických oblastiach, akými sú zdravotníctvo a sociálne služby.

Nejednoznačná formulácia prekáža KOZ SR pri pláne revízie technických noriem STN, kde požadujeme povinnú konzultáciu so zástupcami zamestnancov.

Z hľadiska opatrení, ktoré sú už v procese realizácie v Národnej rade SR, **KOZ SR zásadne nesúhlasí s úpravou režimu minimálnych odvodov pre SZČO**. Zavedenie hranice 10,5-násobku životného minima, do ktorej nebude povinné poistenie, vytvorí nebezpečný stimulačný kanál pre nútené živnosti (tzv. švarcsystém). Zamestnávatelia budú motivovaní prepúšťať zamestnancov, aby ušetrili na odvodoch, no pre občanov to bude znamenať okamžitú stratu ochrany Zákonníka práce (dovolenka, odstupné, príplatky) a dlhodobú absenciu krytia v prípade PN či nízke dôchodky.

Podobne **negatívne vnímame aj zvyšovanie odvodovo-odpočítateľnej položky pre dohody o vykonaní práce**, ktoré priamo konkurujú štandardným pracovným zmluvám a namiesto systémovej integrácie napríklad rodičov cez stabilné čiastočné úväzky len prehľbujú prekarizáciu práce.

Posledným **zásadným bodom nesúhlasu je zavedenie možnosti zakladať s.r.o. od 16 rokov**. Toto opatrenie je v priamom rozpore so Zákonníkom práce, podľa ktorého spôsobilosť konať ako zamestnávateľ vzniká až plnoletosťou (18 rokov). Podľa KOZ SR hrozí riziko zneužívania mladistvých, ich predčasné odchádzanie zo vzdelávacieho systému a namiesto budovania znalostnej ekonomiky s vyššou pridanou hodnotou to povedie len k zakladaniu účelových živností v oblasti zdieľaných doručovacích služieb (ako Wolt, Bolt) alebo na sociálnych sieťach bez akejkoľvek formy ochrany pred úrazmi.

KOZ SR konštatuje, že tieto kroky v skutočnosti nepredstavujú prorastové opatrenia, ale len znižovanie nákladov zamestnávateľov na pracovnú silu na úkor práv pracujúcich, a preto **zásadne požaduje ich úplné vypustenie** z návrhu zákona aj z uznesení vlády SR. KOZ SR preto nesúhlasí s materiálom a neodporúča na ďalšie legislatívne konanie.

Zdroj: www.kozsr.sk